

Nová společná zemědělská politika 2023-2027 bude zelenější, zaměřená na rozvoj venkova i na podporu menších zemědělců. Je na to 200 miliard korun

4.4.2023 - Vojtěch Bílý | Ministerstvo zemědělství ČR

Evropské zemědělství by se mělo v příštích pěti letech rozvíjet tak, aby zajistilo obyvatelům dostatek zdravých potravin, pečovalo o přírodu a zároveň pomáhalo zvýšit konkurenceschopnost zemědělců a potravinářů. Patří to k cílům nového Strategického plánu společné zemědělské politiky (SZP) do roku 2027.

„Změny v novém období jsou náročné, proto pro zemědělce pořádáme webináře, které je seznamují s novinkami pro podání jednotné žádosti. Pomáhat jim bude také všech 65 regionálních pracovišť Státního zemědělského intervenčního fondu. Cílem SZP je podpořit odolné a udržitelné zemědělské odvětví, které může přispět ke zmírnění dopadů klimatické změny. V příštích pěti letech tak naše zemědělství získá zhruba 200 miliard korun z unijního a českého rozpočtu,“ řekl ministr zemědělství Zdeněk Nekula (KDU-ČSL).

Hlavní zemědělskou dotací jsou přímé platby, jsou plně hrazeny ze zdrojů Evropské unie.

„Kromě už zavedených dotací, jako je základní platba na plochu nebo podpora citlivých komodit, se od letošního roku nově zavádí platba pro malé zemědělce, doplňková redistributivní podpora příjmu pro udržitelnost a takzvaná ekoplatba. Přímé platby tak více přispějí k rozvoji menších zemědělských farem a zároveň budou motivovat k šetrnějším postupům hospodaření,“ uvedl ministr Zdeněk Nekula.

Jednotnou žádost začnou zemědělci podávat 17. dubna. Kromě přímých plateb je standardně v rámci jednotné žádosti umožněno podávat žádost také na environmentální opatření rozvoje venkova. Jde například o dotace pro mladé zemědělce do 40 let, na hospodaření s ohledem na klima a životní prostředí, na pěstování ovoce a zeleniny, na dobré životní podmínky zvířat, péči o lesy, na agroenvironmentálně-klimatická opatření, ekologické zemědělství nebo v oblastech s přírodními omezeními.

„V následujícím období bude podpora zacílena na trvale udržitelné způsoby hospodaření jako je ekologické zemědělství a agroenvironmentálně-klimatická opatření, na která je vyčleněno asi 29 miliard korun. Dále také do chovů a na lepší životní podmínky zvířat. Novinkou jsou dotace na očkování prasat proti infekčním nemocem. Na to chovatelé můžou v příštím období získat 2 miliardy korun. Nadstandardní podmínky v chovech zajistí dotace 3,7 miliardy korun. Zvířata tak budou žít ve větším komfortu a v souladu se svými přirozenými potřebami,“ řekl ministr Nekula.

Průměrně vyřídí Státní zemědělský intervenční fond (SZIF), jako platební agentura Ministerstva zemědělství, za rok více než 30 tisíc jednotných žádostí.

„Vyřizování takového množství žádostí je náročné, ale Státní zemědělský intervenční fond je profesionální platební agenturou s dlouholetou zkušeností. V minulém programovém období jsme zvládli administraci stovek dotačních titulů, opatření a podopatření, zvládneme tedy i nové

programové období zemědělské politiky,” uvedl generální ředitel SZIF Petr Dlouhý.

Na dotace poskytované na základě jednotné žádosti navazují ve společné zemědělské politice další příspěvky ve formě projektových intervencí. Jsou zaměřené na investice do zemědělských podniků (na stavby a pořízení technologií je do roku 2027 připraveno 9,6 miliardy korun).

„Novou zemědělskou politikou chceme vzbudit zájem mladých lidí o obor, proto jsou přichystány dotace na nákup strojů a zařízení pro precizní zemědělství. Zemědělci si za ně budou moci pořídit například systémy využívající družicové polohové systémy, jako je asistované automatické řízení traktoru, polní roboty, nebo investice do živočišné výroby, kam spadají zejména různé typy robotických zařízení. Maximální výše jedné dotace, kterou bude možné získat, je 30 milionů korun,” řekl ministr Nekula.

Další projektovou intervencí jsou dotace investic do zpracování zemědělských produktů (na zařízení pro výrobu krmiv, potravin, balení a sklady je připraveno 4,7 miliardy korun), na zahájení činnosti mladého zemědělce (na realizaci podnikatelských plánů bude poskytnuto asi 2,7 miliardy korun na období) a na inovace při zpracování zemědělských produktů (na provozní výdaje dostanou zemědělci a potravináři zhruba 190 milionů korun na období). Pomocí projektových intervencí se budou vyplácet i příspěvky do lesního hospodářství (zhruba 4,2 miliardy korun na nákup lesních technologií, obnovy kalamitních ploch nebo vodohospodářská opatření v lesích). Žádosti o dotace projektových intervencí bude možné podávat přibližně od července letošního roku.

Poznámka: částky v korunách jsou orientační, jsou ovlivněny aktuálním kurzem koruny vůči euru.

Jednotná žádost 2023

V programovém období 2023–2027 se změní některá pravidla nárokových dotací. V přímých platbách je nově definována základní podpora příjmu pro udržitelnost, tzv. BISS platba, která představuje stabilizační příjem pro aktivní zemědělce obhospodařující minimálně 1 hektar zemědělské půdy. Nově je také zaváděna redistributivní podpora poskytovaná všem žadatelům na prvních 150 ha. Podporu malých zemědělců přináší samostatný dotační titul určený pro žadatele hospodařící na zemědělské výměře do 10 hektarů. Podporu obdrží žadatel na první čtyři hektary.

Nová jsou také celofaremní ekoschémat. Základní ekoplatba je zaměřená na podporu postupů prospěšných pro životní prostředí a udržitelnost, prémiová platba podporuje navíc neproduktivní plochy a posílenou ochranu vodních toků. Podle schváleného Strategického plánu musí být všichni žadatelé aktivními zemědělci. Tuto podmínku splní na základě administrativních kritérií téměř 99 % žadatelů, zbývajících pouhých 400 žadatelů podmínku naplní příjmovým testem. Novou povinností je i doložení transparentnosti, která má identifikovat majetkovou propojenost právnických osob a vymezovat ovládající a ovládané osoby.

Významnou novinkou bude monitoring zemědělských ploch prostřednictvím družic. Jde o inovativní způsob prověřování naplnění dotačních podmínek. Žadatelé budou mít přístup do nového Portálu AMS, v němž získají přehled o dílech půdních bloků a k nim navázaným žádostem o dotaci, Portál je také upozorní na povinnost naplnit dotační podmínku. A hlavně zde budou informace o výsledcích monitoringu ploch prostřednictvím družic. Žadatel tak uvidí v tzv. semaforu, zda dotační podmínku naplnil (zelená barva) či nenaplnil (červená barva). V případě, že družice neposkytne dostatečné informace, zobrazí se oranžová barva a žadatel bude moci s pomocí mobilní aplikace GTFoto poslat geotagovanou fotografii prokazující splnění podmínky. Aplikace bude pro žadatele zdarma pro systémy iOS i Android. Zasláním fotografie tak může žadatel Fondu doložit, že podmínku splnil. V případě, že žadatel podmínku nenaplní, má možnost reagovat a provést změnu žádosti, a tím si minimalizovat negativní dopady na výši dotace.

„Jde o spravedlivý nástroj na ověřování splnění dotačních podmínek, protože monitoring se týká všech žadatelů ve stejném čase. Zároveň pro zemědělce zjednoduší kontroly na místě. Portál AMS a mobilní aplikace GTFoto budou přístupné po podání jednotné žádosti, tedy v době, kdy budou přicházet první výsledky monitoringu dotačních podmínek, které žadatel musí plnit,“ upřesnil Petr Dlouhý.

Zahájení nového programového období znamená již tradičně zvýšenou zátěž při zpracování žádostí.

„Připravili jsme více než 50 seminářů pro žadatele, na nichž mohou získat veškeré informace potřebné k jejímu podání. Také je připraveno 65 regionálních pracovišť. Žadatelé se mohou objednat na návštěvu na daném pracovišti na přesný čas. Tato podpora spolu s podáním žádosti výhradně elektronicky přes Portál farmáře znamená pro žadatele velkou úsporu času,“ řekl Petr Dlouhý

Žádost se podává pouze elektronicky přes Portál farmáře. Přihlášky se zadávají od 17. dubna do 15. května. Žadatel může poslat žádost ještě 15 dní po termínu, ale jako sankce se mu přiznaná dotace zkrátí o 1 % za každý den.

Doplňující informace

Strategický plán a jednotlivá dotační opatření: <https://www.szif.cz/cs/szp23>

https://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2023_nova-spolecna-zemedelska-politika-2023.html